

спектром стратегій навчання; уміє продумувати оригінальні інноваційні ідеї. Заняття проводить цікаво, з використанням нестандартних форм.

Активно впроваджує різні форми та методи для покращення організації навчально-виховного процесу на заняттях.

Література

1. Армстронг М. Практика управления человеческими ресурсами. / пер. с англ.; под ред. С.К. Мордовина. – СПб.: Питер, 2009. – 848 с.

2. Арчибальд Р. Управление высокотехнологичными программами и проектами / Р. Арчибальд [пер. с англ. Мамонтова Е.В.; под ред. Баженова А.Д., Арефьева А.О]. – М.: Компания АйТи; ДМК Пресс, 2004. – 472 с.

3. Бландел Р. Эффективные бизнес-коммуникации. Принципы и практика в эпоху информатики. – СПб.: Питер, 2000. – 248 с

НАВЧАННЯ ХІМІЇ ЯК ІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС

Луц Л.В.

Львів, Україна

Сучасне життя ставить перед освітою нові вимоги, зумовлює потребу в її радикальній модернізації, адже помітним є зниження зацікавленості учнів у навчанні в умовах інформатизації. Оновлення змісту освіти ХХІ ст. полягає в тому, щоб перетворити великий обсяг знань в індивідуальне надбання та знаряддя кожної особи.

Головним завданням освіти є підготовка учнів до сучасного життя, тобто формування необхідних компетентностей. Одним із засобів їх формування є інтеграція навчальних дисциплін [1]. Ще Я.А. Коменський у своїх працях розглядав необхідність інтегрованого підходу до організації навчально-виховного процесу. Його слова: «Всі знання виростають з одного коріння – навколишньої дійсності, мають між собою зв'язки, а тому повинні вивчатися у зв'язках», – є особливо актуальними і в наш час.

Сучасна педагогічна наука вважає інтеграцію одним із головних дидактичних принципів. Що таке інтеграція? Інтеграція – це не поєднання, а взаємопроникнення, переплетіння двох і більше предметів, це створення єдиного цілого на основі спільності підходу. Вирішити основні суперечності освіти - безмежність знань і обмеженість людських можливостей – можна за допомогою інтеграції, тобто органічного поєднання відомостей багатьох навчальних дисциплін навколо однієї теми.

Інтеграція є однією з найперспективніших інновацій, яка створює нові можливості діяльності для вчителів та учнів, має великий вплив на якість знань учнів та уміння їх застосування, на творчий розвиток у різних сферах.

Інтеграційні процеси на сучасному етапі набувають вагомого значення, оскільки спрямовані на реалізацію освітніх ідеалів – формування цілісної системи знань та вмінь людини. Є декілька важливих завдань, які роблять впровадження інтеграційного методу в навчальний процес актуальним у сучасній шкільній освіті:

- виділити і сконцентрувати споріднений матеріал навколо однієї теми;
- зробити знання мобільними;
- активізувати творчість учнів у процесі здобуття знань;
- прикладне значення набутих знань.

Метою інтегрованого навчання є:

- ✓ формування в учнів цілісної картини світу;
- ✓ створення оптимальних умов для розвитку логічного, гнучкого мислення;
- ✓ активізація пізнавальної діяльності учнів;
- ✓ реалізація розвивально-виховних функцій навчання;
- ✓ досягнення якісної, конкурентноздатної освіти.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить про те, що інтеграційний процес при викладанні шкільних предметів застосовується не повністю, хоча належить до актуальних питань педагогіки [2].

З циклу природничо-математичних наук базовою для впровадження інтеграційного методу є хімія, інші предмети допомагають розширювати та комбінувати знання базового предмету [1]. Видатний фізик М. Планк сказав, що відтоді, як існує вивчення природи, його завдання – об'єднати різнобарвність явищ в єдину істину, а якщо можливо, то в одну форму.

Математика є важливим предметом для вивчення хімії, вона є мовою, за допомогою якої

можна записувати хімічні закономірності.

Біологія, доповнюючи хімію, пояснює фізіологічні процеси, які відбуваються в живих організмах. Фізика розкриває фізичні властивості, фізичні закони, які дозволяють краще зрозуміти хімічні процеси.

Проведені інтегровані уроки:

- хімії і біології на тему: «Білки»
- хімії і фізики «Електролітична дисоціація»
- хімії і математики «Математичні обчислення при розв'язуванні задач з хімії»

сприяли формуванню в учнів не лише певної системи знань і практичних навичок, а й вмінь використовувати їх як засіб пізнання оточуючого світу.

Цікавим і нетрадиційним напрямом застосування інтеграції в хімію є предмети історико-філологічного циклу. Інтегровані уроки:

- хімії і англійської мови «Радіоактивність»
- хімії, англійської та німецької мови «Різноманітність органічних сполук»

сприяли не тільки поглибленню знання про властивості хімічних сполук, а й удосконаленню профільних знань з іноземних мов, що є особливо значущим у період європеїзації освіти. Інтегрований урок хімії та світової літератури на тему «Окиснення. Горіння» сформував літературні здібності учнів у процесі написання есе «Вогонь Прометея в житті людства» та інтерв'ю «Вогонь – життєдайний, вогонь – небезпечний» і сприяв підвищенню мовної культури [4].

Інтегровані уроки хімії та історії на тему «Солі. Поширення солей», «Ферум. Залізо» та «Сірка. Сполуки Сульфуру» сприяли використанню історичного матеріалу як засобу мотивації при вивченні хімії. Вивчення історії має велике значення для інтелектуального розвитку учня, сприяє формуванню наукового мислення, відіграє важливу роль у естетичному вихованні школярів [3].

Інтегроване навчання надзвичайно актуальне з огляду на сучасний стан екології та здоров'я учнів. Воно сприяє створенню нової навчальної інформації відповідно до нових технологій, сучасних вимог життя. Хімічні знання є базовими при вивченні тем: «Екологічна безпека», «Пожежна безпека», «Раціональне харчування» – та цілої низки інших тем, передбачених програмою предмету «Основи здоров'я».

Інтегровані уроки цікаві, тому що не кожен день на уроці присутні два вчителі одночасно, вони допомагають використати різні методи, форми навчання та інформаційні технології, формують гнучкість мислення, уміння аналізувати і синтезувати. Це така форма організації навчального процесу, де кожен учень залучений до процесу пізнання, творчості, самостійного пошуку. Підготовка інтегрованого уроку складний і довготривалий процес, але він не замінює всі інші форми роботи, а тільки доповнює їх.

Отже, інтеграція – необхідна умова сучасного навчального процесу, сприяє розширенню інтелектуальної ініціативи школярів, створює умови для застосування набутих знань у житті і, врешті, формування креативної особистості.

Література

1. Богданова Л.Є. Інтерактивні технології навчання на уроках хімії. – Харків: Основа, 2004.
2. Гриценко Н.Н. Технологія інтегрованого уроку // Вісник профосвіти. – 2007. – № 19-20. – С. 9 – 11.
3. Луц Л.В., Кулиняк Г.С. Поширення солей в природі та їхнє значення. 8 клас. Інтегрований урок хімії та історії // Науково-методичний журнал. Хімія. – Харків: Основа, 2014. – № 7-8. – С. 25 – 29.
4. Луц Л.В., Осадець С.Н. Оксиди. Окиснення. Горіння. 7 клас. Інтегрований урок хімії та світової літератури, проведений у музеї пожежної безпеки // Науково-методичний журнал. Хімія. – Харків: Основа, 2014. – № 9-10. – С. 49 – 52.

ВІКТОРИНА ЯК ПРИКЛАД ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ГРИ

Магда В.І.

Полтава, Україна

Дидактична гра – творча форма навчання, виховання і розвитку студентів, школярів і дошкільників. Дидактичні ігри розвивають спостережливість, увагу, пам'ять, мислення, мову, сенсорну орієнтацію, кмітливість, а тому їх можна використовувати під час викладання будь-якого предмета.

Вікторина – одна з ігрових форм проведення уроку, яка полягає у змаганні учнів у відповідях